

Březovické zprávičky

ROČNÍK VI.

LISTOPAD 2005

CENA 3,- Kč

Úvodní slovo

Po celodopolední a částečně odpolední účasti na „Dni malých obcí“ dne 3.11.2005 mi přišlo docela úžasné, že taková spousta přednášejících asi žije v úplně jiné republice. Strašidlo platnosti nového správního řádu, který má platit od 1.1.2006 je noční můrou starostů hlavně malých obcí, ty větší obce a města na to mají samozřejmě „své lidi“. Oproti minulosti (1990-2000) se v současné době agenda obcí (i těch nejmenších) postupně rozrůstá tak, že zanedlouho bude stejná v obci se stovkou obyvatel i ve větší obci či městě. Jen s tím rozdílem, že malá obec dostane při daňovém rozdělení (příjmů z daní) pětikrát méně prostředků na každého ze svých obyvatel. Prostředky na státní správu se příliš nezvýší, ale povinnosti stanovené obci novým správním řádem už bude těžko plnit ten, kdo nebude mít právní vzdělání. Co tedy dělat? Dát část rozpočtu právníkovi? Bude ještě čas na vlastní práci na obci díky povinné narůstající administrativě? Nejde o úmyslný tlak na malé obce ke sloučení?

M.Kašpárková
Vaše starostka

Říkanka na měsíc listopad

Slavnost dušiček hned zkraje
v tomto měsíci nám kyne,
„Mlynář s dítětem“ se hraje tam,
kde nemaj kusy jiné.

Příroda se k spánku klade,
smutno, pusto kolem všade,
rošťáci strach z toho mají,
raději se znova zavřít dají...

Autobus pro školáky

Dobrá zpráva pro školáky a jejich rodiče!
Od 11.12.2005 je posílena linka 260520
– Bělá p.B. – Březovice, Bezdědice o spoj č.19,
který **pojede pouze v pondělí, úterý a ve čtvrtek v 15.40 ze Bělé p.B. z náměstí do Březovic, Bezdědic.**

Konečně se podařilo prosadit tento spoj a školáci nebudou muset čekat ve Bělé do 16.20.

Něco z kultury...

V pátek 25. listopadu od 17.00 hodin Sbor českých bratří

Rozsvěcení vánočního stromu města – vstupujeme do adventu

Účinkuje dobová hudba SOLI DEO. Vánoční strom města v letošním roce vyzdobí studenti Střední odborné školy Na Karmeli.

Prosinec – v sobotu 10.prosince se uskuteční ve Sboru českých bratří a na Českobratrském náměstí **VÁNOČNÍ JARMARK**

Kino FORUM připravuje na prosinec – od čtvrtka 15. do středy 21.prosince –

HARRY POTTER A OHNIVÝ POHÁR – v Bradavicích začne nový školní rok, v němž mistrovství ve famfrpálu bude muset ustoupit turnaji tří kouzelnických škol..

Pozvánka

Obecní úřad Březovice Vás tímto srdečně zve v sobotu 19.11. od 15 hodin do místního sálu na „**Slavnostní setkání seniorů a invalidních důchodců**“.

Program: Beseda s p. Lubošem Dvořákem

z Radia Jizera

Taneční vystoupení juniorských párů pod vedením manželů Stínkových

Ukázky výroby ozdobných věcí ze sušených květů, zvířátka ze slámy, adventních věnců atd. – vše i přímo k prodeji (paní Císařová z Trnové)

Hudba – p. Ginzl, p. Ritschel, p. Kovárník

Občerstvení (od M. Rokosové-Víska)

Vzhledem k přípravě občerstvení, prosíme potvrdte svoji účast předem na OÚ do 15.11.2005.

Zdravé zimní mlsání..

Jestlipak si někdy vzpomenete na dobroty v podobě sušeného ovoce – křížaly, krajánky nebo křížánky, jak se nakyslým pamlskům z jablek nejčastěji říkalo?

Byly a jsou ideálním zdravým doplňkem zimního jídelníčku, neboť sušením se zachovává maximální množství vitamínů a nerostných látek.

Dříve se jablka sušila jen v peci, když se dopekchléb. Tam, kde mívali velkou úrodu, stavěli hospodáři zvláštní sušárny přímo v sadě. Primitivně sušené ovoce bývalo velice hodnotnou potravou a snědlo se ho hodně – například sadař na Slovácku nasušil ročně v průměru 200 až 300 kilogramů sadového ovoce.

Křížaly se vařily a jedly s chlebem jako postní pokrm, připravovala se z nich kaše kořeněná skořicí a hřebíčkem a zahušťovala se jako polévky smetanou a moukou. Se sušeným ovocem se vařily luštěniny, dělala se z něj nádivka do moučníků nebo se používalo k posypání moučníků (například hruškový prášek zvaný pracharanda je vynikající na posypání kynutých ovocných knedlíků nebo lívanců).

Dnes je mnoho domácností vybaveno elektrickými sušičkami, které ovoce usuší rychle a kvalitně. Stejně dobře to můžete zkusit i v plynové nebo elektrické troubě.

Víte, co z křížal uvařit? Rýžový nákyp nebo bramborovou kaši, do které přidáte předem namočené křížaly a omastíte máslem.

Nejlepší ovocné mlsání bude však určitě večer v klidu, u hezkého filmu nebo knížky.

Měsíční pranostika

(dle Zemědělského kalendáře)

Když o všech svatých mrazivo, bude zima teplivo, když déšť, tu je třeba za pec vlézt.

Když svatý Martin se sněhem přiběhl, bude v něm celý měsíc ležet.

Na svatou Kateřinu, schováme se pod peřinu. Sníh na svatého Ondřeje, žito velmi prospěje.

Chodí-li svatá Kateřina po ledě, chodí svatý Štěpán po blátě.

Jaký listopad, taký příští březen.

V listopadu každý hled', bys dodělal vše už teď – dřevo kácej, žito mlať, na úradě daně plať.

Životní jubilea

V této rubrice jsou zveřejněni pouze naši jubilanti, kteří si to přejí a dali svůj souhlas.

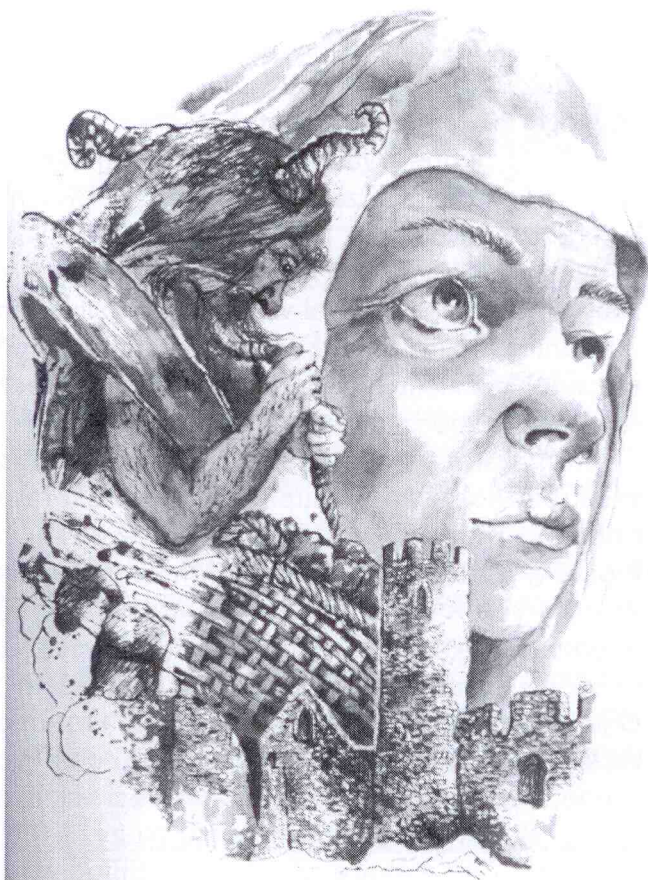
V měsíci listopadu se dožívá:

55 let paní Alžběta Chloupková

74 let paní Drahomíra Kuntošová

Přejeme našim jubilantkám mnoho štěstí, zdravíčka a dobré pohody.

Čerti na Bezdězi

*Kdysi čert odpověď chtěl na otázku,
soupeřit že musí, vzal si do hlavy,
Matce Boží nabídl hned svoji sázku,
kdo prý v kraji vyšší kopec vystaví.*

*Skývu chleba lámala Marie z bochníku,
tu sázku od čerta nakonec přijala,
pak kameny nosila ve velkém košíku,
zdálo se, že na čerta maličko se usmála.*

*Koně s povozem čert sehnal si ovšem,
občas Marii kameny z jejího kopce kradl,
navážel hlínu, přál si, aby bylo po všem,
vždyť kámen z vrcholku vždycky mu spadl.*

*Měsíc se za mraky víc a více skrýval,
málo času již zbývalo do kuropění,
vtom kohout svou píseň ranní zpíval,
slyšet bylo i čertovo hlasité klení.*

*Konečný ortel od anděla ten rohatý slyší,
co všechno o Bezdězi pověst nám neřekla.
Prý kopec Matky Boží byl mnohem vyšší
a čert, ten s hanbou prchl do pekla.*

*Po čase opět čertům se tu zalíbilo,
ve věži u třetí brány plnili své tužby,
zničit chtěli hrad, to dokonalé dílo,
proto prý, že kněz tu konal bohoslužby.*

*Z věže stále ozýval se zvuk,
báli se sloužící i posádka hradní,
když kněz v kapli kázal, tropili tu hluk,
pak smáli se braši rohatí a zrádní.*

*Fialový poklid soumraku, silueta temnělá,
občas děsivý vítr tu za noci kvílí,
rozsypaná mozaika dějin říci nám chtěla,
že po čertech Čertova zeď a věž jen zbyly.*

M. Měšťáková
(obr. S. Žalmánková)

Zajímavé perličky – dnes o pivu a chlebu

Pivo měl rád i Jan Žižka. Zlatavý mok se pěl dějinami odedávna. Při posezení v krčmách se probíraly všechny významné události a jinak tomu nebývalo ani za husitství. Jan Žižka si byl dobře vědom, že i takové pivo může prospět bitvě. V listu Domažlickým hlásal: „A myť k vám bohdá brzy přijedeme. Jedno mějte – chléb, pivo, obrok koňum připravený a všichni bratři braň vojenskou, neb již jest čas netoliko proti domácím, ale proti cizozemcům.“

Pivo se v těch dobách vařilo ve třech druzích: bílé z pšenice, staré z ječmene a odvary neboli patoky. Český národ byl za nemírné pití piva často kritizován. Eneáš Silvius Piccolomini, který pobýval v Krumlově roku 1451 a kterého Čechy poznaly jako papeže Pia II, o tom napsal: „Pivo pijí místo vína, nazývají je cerevisia, ježto se vaří z obilí (ex cerere). Lid v celém království je pijácký, obžerství oddaný, pověřivý a chtivý novot.“

Pivo se pilo ve šlechtických domech, tak v měšťanských a řemeslnických. O jeho oblibě svědčí i takzvané Frantovské cechy ze 16. století, což nebylo nic jiného, než společenství pijanů. Měly dokonce své stanovy a kromě jiného v nich stálo, že pít mají ráno dřív než jíst.

Kdy vzniklo pekařství?

Pečení chleba se datuje mezi lety 6000 a 4000 před našim letopočtem. Pekařství jako profese mělo původ v královských domácnostech a vyvíjelo se po staletí. Staří Řekové se naučili umění péci chleba od Egypťanů asi 400 let před našim letopočtem a zdokonalovali tento proces na základě nových technik mletí obilí. Získávali bělejší mouku, která umožňovala pečení několika odlišných druhů chleba. Profese mlynář-

pekař byla poprvé uznána v roce 14 našeho letopočtu.

Od 12.století se rozvíjelo pěstování pšenice především v okolí Paříže, v regionu, který byl pro růst této obiloviny příznivý. Začaly se ve větším počtu objevovat větrné mlýny a pečení chleba se stalo rozšířené. Právo, a tudíž monopol na výstavbu mlýnů a pecí, si osobovala tehdejší šlechta. Z tohoto důvodu byly poplatky za pečení chleba placeny šlechtickým výběřčím, kteří byli odpovědní svým pánům.

Období 16. a 17.století bylo charakteristické vytvořením jakési speciální policie, dozoru, který měl za úkol kontrolovat nabídku potravin a samozřejmě i chleba. Tato policejní síla regulovala pekařskou profesi a mimo jiné kontrolovala i zajišťovala kvalitu tří, v té době existujících druhů chleba. Ve větších i menších městech však rostl jak počet pekařství, tak i pekařských produktů. Pro účely prodeje a rozpoznání pekařské dílny se výrobky označovaly iniciálami dotyčného pekaře, který jej pod tímto označením prodával spotřebitelům.

Historik Josef Pekař přitahuje pozornost

V Muzeu Škoda Auto a.s. proběhlo předpremiérové promítání dokumentárního filmu „Historik Josef Pekař“. Nechci na tomto místě uvádět životopisná data ani recenzovat film. Jenom ho chci doporučit co nejširší veřejnosti v regionu drobným postřehem o kořenech a původu tohoto českého historika, který žil v letech 1870 – 1937 a jehož jméno nese mladoboleslavské gymnázium.

Sám na této škole v letech 1880 -88 studoval, jistě ovlivněn historikem prof. Barešem. Potom na vrcholu svého života, v prezidentských volbách v r. 1935, byl navrhován jako protikandidát Dr. E. Beneše, ale ze zdravotních důvodů musel odmítnout.

Na osobnosti Dr. Jos. Pekaře je především zajímavé, že pocházel ze selského rodu. A právě tuto skutečnost dávají odborníci do přímé

souvislosti s jeho osobnostními rysy i přístupem k práci, jakož i k morálním postojům.

Člověk, který se narodil a dětství prožil na venkově 19. století, na statku, v sobě nezapře přirozený konservatismus, který můžeme považovat za mravní základ sedláctví. Od vztahu k půdě lze odvodit i cit pro utváření krajiny, zájem o vlast a národ, jehož dějinami se celý život zabýval. To vše vyjadřoval ve zlomových situacích národních dějin, jejichž byl součastníkem, při rozpadu Rakouska – Uherska a v prvních letech formování samostatné české státnosti.

Jeho znalosti vesnického a zemědělského prostředí dozajista spolupůsobily při Pekařově odmítání radikální agrární reformy při vzniku republiky a zřejmě díky jeho pádným argumentům se tato reforma ve své nejkrajnější podobě neprosadila. Obavy z jejího důsledku formuloval slovy, že se stane „bojem všech proti všem“. O jeho povaze napovídá tato další citace jeho vlastního názoru...“nesmím a nedovedu chtít nic jiného, než hledati a poznávati, jak věci vskutku byly, zastávati pravdu, padni komu padni.“

Povahu Dr. Pekaře vystihuje přímočarost a nezáludnost. Ač často své názory stavěl proti těm oficiálním, z Hradu (proti TGM), stál si za nimi vytrvale a nepřiklonil se k hlavnímu, době poplatnému proudu.

Názory na jeho osobnost a práci však nejsou ještě definitivní. Film je objevný asi především pro laickou veřejnost a zájemce o českou historii z ní, především pro mladší generace. Má spád, je poutavý, především střídáním peripetií z osobního a profesního života.

Promítání uváděl senátor MUDr. J.Mitlener. A tím se dostáváme do současnosti, která již začíná pokukovat za roh letošního roku do toho příštího, volebního. Univerzitní profesor Dr. Josef pekař po svých studentech historie vždy požadoval orientaci v současné politické situaci, snad aby dodal váhu okřídlenému – historia est magistra vitae – historie je učitelkou života.

Pokud se o osobnosti předního českého historika chcete dozvědět více, najdete to na www.centrumhistorie.cz. Tomáš Adam, Víška

